

**Силабус
навчальної дисципліни
«Студії з економіки»**

Ступінь вищої освіти – доктор філософії
Освітньо-наукова програма
«Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
Рік навчання: 2, **семестр:** 3
Кількість кредитів: 5 (150 год.)
Мова викладання: українська
Підсумковий контроль – диференційований залік
Форма проведення занять – лекції, семінарські заняття

Назва курсу	Студії з економіки
Викладач	БОДРОВ ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ , доктор економічних наук, професор, Заслужений діяч науки і техніки України; академік Академії економічних наук України, академік Академії наук Вищої школи України
Е-mail	vgbodrov@gmail.com
Тел. моб.	+380509610583
Електронна версія курсу	https://moodle.dpu.edu.ua/course/view.php?id=2555
Консультації	<i>Очні консультації: вівторок, 13.00-14.00, кафедра економіки, підприємництва та бізнес-адміністрування Онлайн-консультації – за потребою</i>

Коротка анотація курсу. Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів третього освітньо-наукового рівня вищої освіти доктор філософії фахової компетентності та забезпечення здобуття економіко-теоретичних знань, умінь, навичок, достатніх для продукування нових ідей, розв'язання комплексних проблем у галузі професійної та дослідницько-інноваційної діяльності, вивчення науково-дослідного апарату та науково-практичних підходів до реалізації економічної політики і регуляторних заходів з огляду на досягнення сучасної економічної науки.

Завданнями навчальної дисципліни є:

- систематизація сучасних наукових уявлень і знань про новітні явища та процеси соціально-економічного розвитку суспільства в контексті загально-цивілізаційних, структурно-трансформаційних зрушень з урахуванням сучасного парадигмального контексту еволюції економічної теорії;
- опанування категоріального апарату, принципів, закономірностей економічного розвитку та їх проявів у практиці управління національним господарством; з'ясування сутності, форм та механізмів взаємозв'язку між економічною теорією, господарською практикою та управлінням соціо-господарськими процесами;
- формування навичок аргументованої інтерпретації змісту та можливих наслідків економічних явищ та процесів як об'єктів управлінського впливу;
- закладання фундаментального підґрунтя для подальшого поглибленого вивчення сучасної еволюції макро-, мезо-, мікро-, метаекономіки як теоретичної основи державного регулювання господарської діяльності;

- визначення місця, ролі і функцій економічної теорії, її різних шкіл і напрямків в обґрунтуванні і прийнятті ефективних рішень на різних щаблях управління господарськими процесами.

1. Формат курсу – змішаний з елементами дистанційного навчання.

2. Компетентності, які мають бути сформовані в результаті опанування навчальної дисципліни:

Інтегральна компетентність: Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних концептуальних та методологічних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку чи на межі галузей знань або професійної діяльності.

Загальні компетентності:

- Здатність застосовувати спеціалізовані уміння/навички і методи, необхідні для виявлення і розв'язання значущих проблем у сфері професійної діяльності, науки та/або інновацій, розширення та переоцінки вже існуючих знань і професійної практики, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

- Здатність до започаткування, планування, реалізації та коригування послідовного процесу ґрунтового наукового дослідження з дотриманням належної академічної доброчесності, пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел з відповідним критичним аналізом, оцінкою і синтезом нових і комплексних ідей.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності (СК):

- Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу.

- Здатність обирати методи, необхідні для досягнення поставленої мети дослідження.

3. Результати навчання

- Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

- Здійснювати повний та різносторонній пошук інформації, її систематизацію та аналіз.

- Демонструвати навички самостійного виконання наукового дослідження, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, оцінювати результати автономної роботи і нести відповідальність за особистий професійний розвиток та навчання інших.

- Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу.

4. Обсяг курсу.

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	26
семінарські заняття	24
індивідуально-консультативна робота	3
самостійна робота	97

Технічне й програмне забезпечення/обладнання – мультимедійне забезпечення, персональні комп'ютери з виходом у глобальну мережу Internet під час дистанційного

навчання, доступ до платформи MOODLE. Проектор і ноутбук (планшет) – під час аудиторного навчання.

5. Політика курсу – дотримання академічної доброчесності відповідно до «Положення про академічну доброчесність в ДПУ». Політика курсу спрямована на: запобігання та виявлення академічного плагіату в наукових працях здобувачів освіти та виконаних завданнях; розвиток навичок коректної роботи із джерелами інформації та впровадження практики належного цитування; дотримання вимог наукової етики та поваги до інтелектуальних надбань; активізація самостійності й індивідуальності при створенні авторського продукту і відповідальності за порушення загальноприйнятих правил цитування.

6. Схема навчальної дисципліни

Години (лек./сем.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4	Тема1. Сучасні уявлення про предмет економічних досліджень і господарська практика	Сформувати і засвоїти сучасне розуміння соціогосподарських процесів, закономірностей і тенденцій розвитку вітчизняної та світової економіки у контексті еволюції економічної науки, її предмету, функцій і завдань.	Колективне обговорення
4	Тема2. Новітня еволюція методології економічної науки та проблеми управління сучасними господарськими процесами	З'ясувати визначальні напрямки та парадигмальні особливості розвитку методології сучасних економічних досліджень, вміти критично переосмислити і застосовувати здобутки основних теоретичних шкіл економічної науки.	Питання
2	Тема3. Неоінституціональний аналіз економічних змін	Опанувати і впроваджувати у власних дослідженнях технологію неоінституціонального аналізу економічних змін в процесі прийняття оптимальних управлінських рішень	Реферативні виступи
4	Тема 4. Економічна транзитологія про перехідні стани, форми і процеси сучасного господарського розвитку	Вміти аналізувати особливості трансформаційних процесів в економіці України і проблеми інтеграції у світовий господарський простір; визначати пріоритети та розробляти стратегії, моделі, політики ринкових і постринкових перетворень, трансформації підприємницьких структур.	Опитування, тести
2	Тема 5. Формування постіндустріальної парадигми економічного розвитку	Дослідити особливості генези ідеології постіндустріалізму та його критерії, з'ясувати можливості інформаційно-інтелектуальних технологій як визначальних чинників розвитку постіндустріальної економіки, сфери високо-технологічних послуг.	Обговорення, виконання індивідуальних завдань
2	Тема 6. Теоретичні і політико-економічні проблеми забезпечення конкурентоспроможності національного господарства	Визначати стан і рівень національної конкурентоспроможності та конкурентоспроможності бізнесу, формувати та запроваджувати ефективні механізми захисту конкурентного середовища, підтримки національного товаровиробника.	Реферативні виступи, виконання індивідуальних завдань

2	Тема 7. Інституційні засади розбудови національної інноваційної системи	Дослідити особливості формування та оцінювання інноваційно-інвестиційного потенціалу в умовах інноваційно-структурних перетворень української економіки; засвоїти закономірності та основні підходи до становлення знанневої економіки.	Тести, питання
2	Тема 8. Діджиталізація соціально-економічних систем та цифрова трансформація бізнес-моделей	З'ясувати сутність, етапи трансформації БМ в контексті Індустрії 4.0; опанувати підходи, моделі та інструменти діджиталізації господарської діяльності, виробництва і підприємницьких структур.	Реферативні виступи, виконання індивідуальних завдань
2	Тема 9. Національні системи регулювання економіки в умовах глобальних викликів	Аналізувати зміст, особливості, виклики суперечності та економічні виміри глобалізації світогосподарських зв'язків; оволодіти основними методами державного регулювання економіки, регуляторної політики щодо суб'єктів підприємницької діяльності в процесі глобальних змін.	Колективне обговорення, тести

7. Система оцінювання

Модулі		Модуль 1 (22 бали)				Загальна сума балів = 50 + 50 = 100 балів
Теми		T.1	T.2	T.3	T.4	
Кількість балів за змістовні модулі		2	2	6	12	
Відповідь на семінарському занятті		2	2	6	2	
Індивідуальна робота					10	
Контрольний захід		5				
Самостійна робота		Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та виконання контрольної роботи				
		Модуль 2 (28 балів)				
Теми		T.5	T.6	T.7	T.8	
Кількість балів за змістовні модулі		2	2	2	2	
Відповідь на семінарському занятті		2	2	2	2	
Індивідуальна робота						
Контрольний захід		10				
Самостійна робота		Оцінювання самостійної роботи здійснюється під час семінарських занять та виконання контрольної роботи				
Підсумковий тестовий контроль на платформі дистанційного навчання MOODLE ДПУ		5				
Залік		50				

8. Шкала оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ЄКТС	Значення оцінки ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
			Екзамен	Залік
90-100	A	відмінно	Відмінно/	зараховано
80-89	B	дуже добре	Добре	
70-79	C	добре		
60-69	D	задовільно	Задовільно	

50-59	E	достатньо		
35-49	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	Незадовільно	Не зараховано
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням курсу		

9. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів та перескладання: Завдання, які виконуються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (- 0,5 бали). Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату Факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності: Наукові роботи перевіряються на наявність плагіату і допускаються до захисту із коректними текстовими запозиченнями не більше 20%. Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів).

Політика щодо відвідування: Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання.

Загальна система оцінювання курсу	Виконання всіх видів навчальних робіт впродовж семестру / залік – 50/50%
Вимоги до письмової роботи	Вивчення окремих питань, що передбачені для самостійного опрацювання. Оцінюється робота з тими матеріалами, які не задіяні в виконанні здобувачами домашніх завдань. Оцінка проводиться за складовою системи, в тому числі: коментарів до певних тем з зазначених матеріалів; презентацій, участі у науково-практичних конференціях.
Семінарські заняття	Семінарські заняття проводяться згідно з розкладом у відповідності з планами семінарських занять на основі опрацювання лекційних матеріалів, основної та додаткової літератури (наприклад: тестовий контроль, звіт про виконану самостійну роботу, демонстрація практичної навички тощо). Поточний контроль (засвоєння окремих тем) проводиться у формі усного опитування або письмового експрес-контролю на лекціях та семінарських заняттях, у формі виступів здобувачів з доповідями при обговоренні навчальних питань на семінарських заняттях. При оцінці роботи здобувача на семінарському занятті враховується: відвідуваність занять, активна і продуктивна участь на заняттях, вивчення літературних джерел, своєчасне виконання всіх завдань.
Умови підсумкового контролю	Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувачів. Він проводиться у письмовій формі у вигляді заліку. Терміни проведення підсумкового семестрового контролю встановлюються графіком навчального процесу, а обсяг навчального матеріалу, який виноситься на підсумковий семестровий контроль, визначається робочою програмою дисципліни. Підсумковий контроль

	<p>здійснюється під час проведення навчальних занять і має на меті перевірку засвоєння здобувачами навчального матеріалу. Форми оцінювання поточної навчальної діяльності стандартизовані і включають контроль теоретичної підготовки.</p> <p>Максимальна кількість балів, яку може набрати здобувач за поточну навчальну діяльність, становить 50 балів. Сумарна кількість балів за вивчення дисципліни за семестр розраховується як сума балів, отриманих за результатами поточного контролю та балів, отриманих за результатами заліку. Максимальна сума балів за семестр складає 100 балів.</p>
--	---

10. Рекомендована література

Основна

1. Інклюзивна економіка: теорія і практика: монографія. За заг. ред. М. Д. Балджи. К.: ФОП Гуляєва В.М. 2021. 367 с. DOI: 10.33987/978-617-7901-29-6
2. Підприємництво в епоху глобальних трансформацій: виклики та перспективи розвитку: монографія / За ред. д.е.н., проф. П.В.Пашка та д.е.н., проф. Л.Л.Лазебник.- Ірпінь: Університет державної фіскальної служби України, 2019.- 476 с.
3. Промисловість України перед викликами майбутнього: у пошуках відповідей та рішень : колективна монографія / за ред. д-ра екон. наук Л.В. Дейнеко ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2022. 346 с. – URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2022/08/PromyslovistUkrainy-pered-vyklykavy.pdf>
4. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал: монографія / В.П. Вишневський, О.М. Гаркушенко, С.І. Князев, Д.В. Липницький, В.Д. Чекіна; за ред. В.П. Вишневського та С.І. Князева; НАН України, Інститут економіки промисловості. Київ: Академперіодика, 2020. 188 с.

Додаткова:

5. Краус Н. М. Інноваційна економіка в глобалізованому світі: інституціональний базис формування та траєкторія розвитку: монографія.-Київ: Аграр Медіа Груп, 2019.-492 с.
6. Мобільність робочої сили України: тенденції та перспективи : колективна монографія / за наук. ред. д.е.н., проф. І.Л. Петрової, д.е.н. В.В. Близнюк ; НАН України, ДУ «Ін-т екон. та прогноз. НАН України». К., 2023. 334 с. URL: <http://ief.org.ua/wp-content/uploads/2023/12/Mobil'nist'-robochoi-sily-Ukrainy.pdf>
7. Політичні, економічні і структурні наслідки російської агресії для України і світової спільноти. Завдання економічного відновлення України у повоєнний період з врахуванням євроінтеграційних пріоритетів // За наук. ред. Василя Юрчишина.- К.: Центр Разумкова, Представництво «Фонду Фрідріха Науманна за Свободу» в Україні, 2023 120 с.
8. Решетило В. П. Теорія і методологія сучасної економічної науки : конспект лекцій / В. П. Решетило, І. А. Островський ; Харків. нац. ун-т міськ. госп-ва ім. О. М. Бекетова. Харків : ХНУМГ ім. О. М. Бекетова, 2019. – 143 с.
9. Уманців Ю. Економічна теорія у новітньому методологічному дискурсі. *Вісник КНТЕУ*. 2019. №2. С. 51–63.
10. Українська стратегія Індустрії 4.0 – 7 напрямів розвитку.. 2021. URL:<https://industry4-0-ukraine.com.ua/2019/01/02/ukrainska-strategiya-industrii-4-0-7-napriankiv-rozvtuku>
11. Цифрова адженда України – 2020 (—Цифровий порядок денний – 2020). // Концептуальні засади (версія 1.0). Першочергові сфери, ініціативи, проекти —цифровізації України до 2020 року. / NITECH office. грудень // 2016. 90 с. URL: <https://ucci.org.ua/uploads/files/58e78ee3c3922.pdf>

Інформаційні ресурси в Інтернеті:

12. Департамент промисловості, інновації та науки. URL : <https://industry.gov.au>
13. Звіти про конкурентоспроможність України. Фонд «Ефективне управління» у співробітництві з Всесвітнім економічним форумом. URL: www.feg.org.ua
14. Інформаційні ресурси про Україну. URL: <http://www.infoukes.com>
15. Міністерство та Комітет цифрової трансформації України. URL <https://thedigital.gov.ua/>
16. Офіційний сайт платформи "Індустрія 4.0" [Електронний ресурс] // Федеральне міністерство з економічних питань та енергетики. Федеральне міністерство освіти та наукових досліджень, Німеччина. URL: <http://www.plattform/i40.de>
17. Організація з міжнародного співробітництва і розвитку. URL: <http://www.oecd.-org/statistics>
18. Портал Європейської Комісії. Закони про Інтернет речей /ПЕК//Закони про Інтернет речей. URL: <https://ec.europa.eu/digitalsinglemarket/en/policies/internet-things>
19. Сайт Державної служби статистики України - <http://www.ukrstat.gov.ua>
20. The Digital Economy and Society Index (DESI) // Digital Agenda for Europe [Electronic resource]. URL: <https://www.ec.europa.eu/digital-agenda/en/di-gital-agenda-europe-2020-strategy>
21. Global Competitiveness Report www.weforum.org
22. Re-thinking the European Business Model Portfolio for the Digital Age // URL: <https://www.bearingpoint.com/en/our-success/thought-leadership/rethinking-the-european-business-model-portfolio-for-the-digital-age/>
23. World Economic Report. System Initiatives. Digital Transformation of Industries. February, 2016. URL: <https://www.weforum.org/reports/ditital-transformation-of-industries>

Міжнародні видання:

24. Bodrov V. et al. Conceptual Scheme of Digital Transformation of Business Model of Industrial Enterprises. International Journal of Recent Technology and Engineering (IJRTE).2019. P.107-113. DOI:10.35940/ijrte.C1018.1183C19
25. Information Economy Report 2019: Unlocking the Potential of E-commerce for Developing Countries. United Nations publication. Sales No. E.15. II. D.1. N-Y and Geneva. – 2019. – 136 p.
26. Lorenz M. Man and Machine in Industry 4.0. How Will Technology Transform the Industrial Workforce Through 2025? / M. Lorenz, M. RuE mann, R. Strack, K. Lasse Lueth, M. Bolle — 2015. URL: <https://www.bcgperspectives.com/content/articles/technology/business/-transformation/engineered/products/infrastructure/man/machine/industry/4/#chapter1>
27. Report of the Expert Panel on Service Innovation in the EU : “Meeting the Challenge of Europe 2020. The transformative power of service innovation» [Electronic resource]. – Access mode: http://www.europe-innova.eu/c/document_library/get_file?folderId=383528&name=-DLFE11303.pdf